

Policy for antihvitvask og terrorfinansiering

Sparebanken Øst

Versjon 1.0 – august 2023

Innhold

- 1 Bruksområde
- 2 Prinsipper for styring og kontroll innenfor antihvitvaskområdet
- 3 Organisering av arbeidet
 - Styret
 - Risikoutvalg
 - Administrerende direktør
 - Hvitvaskingsansvarlig
 - Operativ hvitvaskingsansvarlig – avdelingsleder AHV
 - Etterlevelsesansvarlig
 - AHV-komité
 - Ledere
 - Medarbeidere
 - Første, andre og tredjelinje
 - HR
- 4 Opplæring og kompetansekrav
- 5 Risikovurdering og tiltak
- 6 Rapportering til bankens styre og ledelse
- 7 Rapportering ved driftsavbrudd

1 Bruksområde

Denne policy gjelder for alle virksomhetsområder i banken.

2 Prinsipper for styring og kontroll innenfor antihvitvaskområdet

Økonomisk kriminalitet skjer i stort omfang og er et alvorlig samfunnsproblem. Det er en stadig trussel mot både enkeltpersoner og næringslivet, og truer viktige grunnsteiner i samfunnet. Finansforetak representerer en særlig høy risiko for å bli utnyttet til hvitvasking og terrorfinansiering, og banker er ofte benyttet som redskap for kriminelle både på plasseringsstadiet, i tilsløringsfasen og i integrasjonsfasen i hvitvaskingsprosessen.

Sparebanken Øst sitt arbeid for å motvirke økonomisk kriminalitet, slik som hvitvasking og terrorfinansiering, er forankret i gjeldende regelverk på området, samt egne styringsdokumenter, policyer og retningslinjer. Som bank har vi et viktig samfunnsoppdrag med å forebygge, avdekke og rapportere forhold som kan knyttes til utbytte fra straffbare handlinger eller terrorfinansiering, og vi har utarbeidet solide rutiner for kundetiltak, samt gode styrings- og kontrollfunksjoner.

Sparebanken Øst har som mål å være en samfunnsorientert bank og en solid bidragsyter til bærekraftig utvikling. En av bankens utvalgte bærekraftmål er Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner. Økonomisk kriminalitet har alvorlige konsekvenser for økonomisk vekst, sosiale ulikheter, menneskerettigheter og miljø. Sparebanken Øst ønsker å bidra til å begrense kriminelleaktørers muligheter i den norske finansbransjen, og har nulltoleranse for økonomisk kriminalitet, herunder hvitvasking og terrorfinansiering.

Sparebanken Øst har en egen AHV-avdeling som har ansvaret for daglig transaksjonsmonitorering, kontrolltiltak, undersøkelser og rapportering.

3 Organisering av arbeidet

Styret

Styret har ansvaret for å beslutte konsernets policy for hvitvasking og terrorfinansiering, jf. hvitvaskingsloven § 8 (4). De har det overordnede ansvar for at banken har prosesser og rutiner for å etterleve hvitvaskingsregelverket. Styret vedtar overordnede styringsdokumenter innenfor AHV og retningslinjer for internkontroll, samt gjennomgår overordnede risikovurderinger og løpende rapportering fra hvitvaskingsansvarlig, etterlevelse og internkontroll.

Risikoutvalg

Revisjon- og risikoutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret der formålet er å føre uavhengig kontroll med konsernets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Risikoutvalget skal blant annet overvåke at bankens risikostrategier følges og at det er etablert prosedyrer for å sikre etterlevelse av alle godkjente risikopolicyer, herunder for antihvitvask og terrorfinansiering.

Administrerende direktør

Administrerende direktør skal sørge for at det er etablert en forsvarlig og helhetlig risikostyring etter retningslinjer fastsatt av styret, samt sørge for at disse blir dokumentert, gjennomført og overvåket på en forsvarlig måte. Administrerende direktør skal videre sørge for at banken er hensiktsmessig organisert, herunder at det er tilstrekkelig ressurser til å utføre oppgaver relatert til antihvitvask og terrorfinansiering.

Hvitvaskingsansvarlig

Viseadministrerende direktør er utpekt som bankens Hvitvaskingsansvarlig.

Hvitvaskingsansvarlig er valgt av og rapporterer direkte til bankens styre.

Hvitvaskingsansvarlig har det overordnede ansvar for å håndtere alle aspekter av antihvitvask, herunder designe og implementere vårt virksomhetsprogram, utarbeide risikovurderinger og gode rutiner, sørge for at det føres internkontroll og sikre at banken har tilstrekkelige ressurser for gjennomføring av operative forpliktelser, slik som kundetiltak, løpende oppfølging, undersøkelser, rapportering mv.

Operativ hvitvaskingsansvarlig – avdelingsleder AHV

Leder for AHV-avdelingen er bankens operative hvitvaskingsansvarlige og har delegert ansvar for blant annet å utarbeide og implementere operative rutiner, drive opplæring av bankens medarbeidere og bistå banken generelt med antihvitvaskrelaterte problemstillinger. Herunder ligger ansvaret for å holde bankens virksomhets innrettede risikovurdering oppdatert (årlig og løpende), sikre gjennomføring av transaksjonsovervåkning og videreutvikle prosessene knyttet til dette, sikre rapportering til Økokrim, samt gjennomføre undersøkelser og bistå bankens medarbeidere. Operativ hvitvaskingsansvarlig har leder- og personalansvar for bankes antihvitvaskavdeling, og inngår i tillegg i bankens juridiske enhet.

Etterlevelsesansvarlig

Leder for Compliance er utpekt som bankens etterlevelsesansvarlig etter hvitvaskingsregelverket. Avdelingsleder Etterlevelse skal sørge for at det gjennomføres uavhengige kontroller av at banken etterlever hvitvaskingsregelverket og skal rapportere til bankens revisjons- og risikoutvalg, samt bankens styre. Oppfølging av iverksatte tiltak innen antihvitvask og terrorfinansiering ligger også under vedkommende sitt ansvarsområde.

AHV-komiteé

Sparebanken Øst har en egen AHV-komiteé bestående av bankens Hvitvaskingsansvarlig, direktør Kunde, avdelingsleder Etterlevelse, avdelingsleder AHV og kredittsjef i bankens datterselskap, AS Financiering. Formålet er å sikre den praktiske etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket og interne regler ved å ha en felles gjennomgang av resultater fra første- og andrelinjekontroller, påse at eventuelle endringer fanges opp og reflekteres i bankens virksomhetsrettede risikovurdering, samt planlegge og vurdere opplæring av ansatte. Møtene i AHV-komiteen avholdes med jevne mellomrom og protokollføres.

Ledere

Ledere skal løpende sørge for at alle ansatte har god kjennskap til rutiner og retningslinjer innenfor bankens AHV-arbeid, herunder at egne medarbeidere har både kompetanse og kapasitet til å kunne gjennomføre AHV-relaterte oppgaver på en effektiv og korrekt måte.

Medarbeidere

Bankens ansatte har et eget ansvar for å gjøre seg godt kjent med bankens rutiner og retningslinjer innenfor hvitvasking og terrorfinansiering, samt etterleve disse etter beste evne. Eventuelle brudd på etterlevelse skal rapporteres i tråd med bankens rutiner for hendelsesrapportering.

Første, andre og tredjelinje

Førstelinde består av den operative ledelsen, forretnings- og prosessområdene og alle ansatte som sørger for at etablerte rutiner og retningslinjer etterleves i det daglige. Førstelinde eier risikoen og har ansvaret for den daglige risikostyringen og etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket.

Avdeling Etterlevelse og avdeling Risikostyring utgjør bankens andrelinjeforsvar, og skal sikre at internkontrollen er i tråd med gjeldende regelverk. Dette er en uavhengig kontrollfunksjon som kontrollerer, overvåker og følger opp bankens operative funksjoner, herunder også i forhold til antihvitvaskområdet. Internrevisjon utgjør bankens tredjelinjeforsvar.

Internrevisjonen utfører uavhengige internrevisjonskontroller for å evaluere og bidra til forbedring av bankens risikostyringsprosesser og etterlevelsen.

HR

Ansvar for å tilrettelegge for opplæring innenfor antihvitvaskområdet påhviler bankens HRavdeling. I tillegg sørger de for gjennomføring og dokumentasjon av opplæringsaktiviteter, samt sender kvartalsvis rapport til bankens styre.

4 Opplæring og kompetansekrav

Styret, ledelsen og alle ansatte skal årlig gjennomgå e-læring innenfor hvitvasking og terrorfinansiering. Videre deltar alle nyansatte på internt kurs holdt av operativ hvitvaskingsansvarlig, hvor innholdet er tilpasset de ansattes posisjon i banken. Endelig holdes det interne kurs for ansatte hvor det avdekkes kunnskapsmangler eller når det skjer endringer i enten risiko, regelverk eller rutiner som fordrer opplæring av ansatte.

Sparebanken Øst har inngått en avtale med ekstern tilbyder av et solid og relevant opplæringsprogram som gjennomføres årlig. Dette innebærer både kursing og sertifisering.

AHV-avdelingen har et eget, tilpasset opplæringsprogram.

5 Risikovurdering og tiltak

Sparebanken Øst arbeider bredt og aktivt med den virksomhetsrettede risikovurderingen for å gjøre den så grundig og nøyaktig som mulig. Risikovurderingen er grunnmuren i vårt antihvitvaskarbeid og legger føringer for risikoscoring av kunder, omfanget av kundekontroll, kundetiltak og opplæring, samt for rutiner og rammeverk.

Risikovurderingen er knyttet til virksomhetens art og omfang, kunderisiko, produkter og tjenester, geografi, distribusjonskanal og transaksjoner. Risikovurderingen revideres løpende, men minst en gang per år, og fremlegges og vedtas av bankens styre.

6 Rapportering til bankens styre og ledelse

En kortfattet oppsummering av status og utvikling for antihvitvaskområdet rapporteres månedlig gjennom bankens virksomhetsrapport. Kvartalsvis presenteres en mer dyptgående tallanalyse, prognose og generell informasjon til bankens ledelse og styre. I særlige tilfeller rapporteres det på enkeltsaker.

7 Rapportering ved driftsavbrudd

Vesentlig reduksjon i funksjonaliteten i bankens elektroniske overvåkningssystem som følge av driftsavbrudd eller feil, rapporteres til Finanstilsynet uten ugrunnet opphold.